افشای جزئیات جدیدی از رآکتور هسته‌ای پاکستان

گروه بین‌الملل، حسن بنانج: در پی انتشار خبری مبنی بر وجود یک رآکتور در حال ساخت در پاکستان با توان تولید سالانه ۲۰۰ کیلوگرم پلوتونیوم، دولت آمریکا روز گذشته اعلام کرد که در مورد اهمیت این رآکتور آب‌سنگین مبالغه شده است. به گزارش واشینگتن‌پست این موضع‌گیری باعث شد تا دولت آمریکا از سوی کارشناسان مستقل آماج انتقادهای گسترده قرار گیرد و ناگزیر شود به سئوال‌های مطرح‌شده در مورد اوج‌گیری رقابت تسلیحاتی در جنوب آسیا واکنش نشان دهد. پاکستان پس از حملات ۱۱ سپتامبر به یکی از هم‌پیمانان منطقه‌ای آمریکا تبدیل شده است و این موضوع موجب شده تا واشینگتن در تعامل با اسلام‌آباد پیرامون برخی از حوزه‌های حساس و بحث‌برانگیز از جمله فعالیت‌های هسته‌ای مجبور به سهل‌گیری شود. برخی تحلیلگران هسته‌ای تاکید دارند که این رآکتور پتانسیل پاکستان را در تولید و توسعه کلاهک‌های پلوتونیومی تقویت خواهد کرد. گفته می‌شود که این کشور هم‌اکنون کمتر از ۵۰ کلاهک هسته‌ای در اختیار دارد که با استفاده از اورانیوم به شدت غنی‌سازی شده ساخته شده‌اند. اما مشکل کلاهک‌های اورانیومی این است که بسیار سنگین هستند و بنابراین سوار کردن آنها روی موشک‌های حمل‌کننده بسیار دشوار خواهد بود و روند پرتاب و اصابت دقیق به هدف را با مشکل مواجه می‌سازند. «موسسه علم و امنیت بین‌الملل» به ریاست دیوید آلبرایت طی گزارشی که ۲۴ جولای در واشینگتن‌پست به چاپ رسید اعلام کرده بود که اطمینان دارد

رآکتور در حال ساخت پاکستان بسیار بزرگ است. این گزارش مبتنی بر ارزیابی عکس‌های ماهواره‌ای از رآکتور مذکور بود. گزارش مزبور خبر داده بود که این رآکتور درون یک مجموعه هسته‌ای احداث می‌شود که هم‌اکنون رآکتوری کوچک را در خود جای داده است. موسسه علم و امنیت بین‌الملل خبر داده بود که میزان تاسیسات به کار گرفته شده و فعالیت‌های در حال انجام در این رآکتور آب‌سنگین نشان می‌دهد که پاکستان در این مجموعه قادر خواهد بود سالانه ۲۰۰ کیلوگرم پلوتونیوم تولید کند که این میزان برای ساخت ۴۰ تا ۵۰ کلاهک هسته‌ای کافی خواهد بود. گزارش موسسه علم و امنیت بین‌الملل همچنین نسبت به امکان بروز دور جدیدی از رقابت هسته‌ای میان هند و پاکستان که هر دو دارای بمب‌های هسته‌ای هستند، هشدار داده بود.

کارشناسان هسته‌ای و اطلاعاتی دولت آمریکا در واکنش به این گزارش به نقل از مقامات دولتی اعلام کردند که آمارهای موسسه علم و امنیت بین‌الملل فاقد مدارک و مستدلات محکم است و باید جزئیات بیشتری در مورد این ادعا ارائه شود. «ادگار ماتئوس» سخنگوی وزارت خارجه آمریکا روز گذشته در مورد این گزارش گفت که توانایی این رآکتور ۱۰ مرتبه کمتر از آن چیزی است که اعلام شده است. ماتئوس اعتراف کرد که به نظر می‌رسد پاکستان با استفاده از سوخت هسته‌ای در تسلیحات اتمی تمایل زیادی پیدا کرده است، اما در عین حال تاکید کرد که رآکتور جدید با موضوع بازرسی‌های بین‌المللی هیچ ارتباطی پیدا نخواهد کرد. در همین حال یک سخنگوی دولت پاکستان نیز روز شنبه اعلام کرد که تولید سالانه رآکتور جدید در این کشور خیلی کمتر از ۲۰۰ کیلوگرم پلوتونیوم در سال است. «احمد شهیدی» گفت: «در مورد توانایی این رآکتور مبالغه شده است.» این در حالی است که روزنامه واشینگتن‌تایمز روز گذشته در گزارشی اعلام کرد که سفیر جدید پاکستان در واشینگتن اذعان کرده رآکتور هسته‌ای جدید کشورش می‌تواند علاوه بر مصارف غیرنظامی (تامین نیرو) برای مقاصد نظامی نیز به کار گرفته شود. با این حال تاکید کرد که این مسئله به افزایش تولید زرادخانه‌های هسته‌ای پاکستان منجر نخواهد شد. روزنامه واشینگتن‌تایمز در نسخه اینترنتی خود نوشته است که سفیر پاکستان در آمریکا برای نخستین‌بار اذعان داشت که این رآکتور هسته‌ای آب‌سنگین می‌تواند دست‌کم موجب افزایش قابلیت‌های نظامی پاکستان در زمینه هسته‌ای شود، آن هم در شرایطی که اسلام‌آباد در رقابت تسلیحاتی با هند به سر می‌برد. «دورانی» به‌عنوان مشاور سابق رئیس‌جمهور پاکستان در امور دفاعی و رئیس مجتمع صنایع نظامی این کشور در دهه ۹۰ از ذکر آمار و ارقام درخصوص میزان تولیدات این رآکتور هسته‌ای خودداری کرد، اما موسسه علم و امنیت بین‌الملل در آمریکا دیروز طی بیانیه‌ای که بر روی سایت اینترنتی‌اش منتشر کرد از گزارش پیشین خود دفاع کرد و اعلام داشت که پتانسیل رآکتور جدید در پاکستان برای تولید پلوتونیوم با توانایی سایت هسته‌ای «رودخانه سوانی» که دهه‌ها برای زرادخانه هسته‌ای آمریکا پلوتونیوم تولید می‌کرد، قابل مقایسه است. این رآکتورهای بزرگ در دهه ۵۰ کار خود را با تولید هر یک ۵۰۰ تا یک هزار مگاوات نیرو آغاز کردند، اما سال‌های بعد توان تولید خود را افزایش داده و تا دو هزار مگاوات ارتقا دادند. آلبرایت در یک مصاحبه گفته است: «این درست است که یک نفر می‌تواند کمتر از قدرت حداکثری خود عمل کند، اما ظرفیت و توانایی او کم نمی‌شود. رآکتور جدید به پاکستان این توانایی را می‌دهد تا قدرت رآکتوری خود را در آینده افزایش دهد، بدون اینکه به قدرت اسمی این رآکتوری در حال حاضر توجهی شود.»

هیروشیما ۶۱ ساله شد

گروه بین‌الملل: صبح روز ششم اوت سال ۱۹۴۵ میلادی نیروی هوایی آمریکا بمب هسته‌ای به نام «پسر کوچک» را بر فراز شهر هیروشیمای ژاپن رها کرد و سه روز بعد، بمب هسته‌ای دیگری به نام «مرد چاق» ناکازاکی را هدف قرار داد. امروز سالگرد این فاجعه بزرگ بشری است و با وجود آنکه ۶۱ سال از وقوع آن می‌گذرد، هنوز هم عواقب و پیامدهای آن فاجعه هسته‌ای گریبانگیر ژاپن است. همه‌ساله در سالروز فاجعه هیروشیما، این شهر به محل تجمع حامیان صلح و نیز حضور مردم و مقامات ژاپنی و اجرای مراسم دعا برای صلح تبدیل می‌شود. بر اساس گزارش‌ها ۱۴۰ هزار تن در جریان بمباران اتمی هیروشیما جان خود را از دست دادند. علاوه بر افرادی که بلافاصله پس از این انفجار کشته شدند، عده زیادی از ساکنان مناطق اطراف این شهر دچار جراحات شدید و عواقب ناشی از بازتابش هسته‌ای شدند. با وجود آنکه آمریکا همواره سعی دارد خاتمه یافتن جنگ جهانی دوم با این بمباران اتمی را به عنوان توجیه استفاده از بمب اتمی مطرح کند، اما هنوز بحث فراوانی در خصوص اینکه فاجعه هیروشیما عملاً جنایت جنگی بوده است در سطح جهانی مورد توجه قرار دارد. بمباران اتمی ناکازاکی هم منجر به مرگ فوری ۷۴ هزار تن شد و نهایتاً تعداد تلفات غیرنظامیان در این دو شهر به ۲۱۴ هزار نفر رسید. در ژاپن، مردم هنوز بر این باورند که هیچ ضرورت و توجیهی برای این بمباران اتمی وجود نداشته است زیرا ژاپن عملاً مدتی بود که خود را برای تسلیم شدن در این جنگ آماده می‌کرد. در روز وقوع این فاجعه، سه هواپیمای آمریکایی به سمت هیروشیما پرواز کردند. بمب هسته‌ای «پسر کوچک» در فاصله ۶۰۰ متری بالای این شهر منفجر شد و ابعاد انفجار آن برابر با انفجار ۱۳ کیلوتن «تی‌ان‌تی» برآورد شده است. پس از بمباران هیروشیما و ناکازاکی، «هری ترومن» رئیس‌جمهور وقت آمریکا اعلام کرد که ژاپن باید شرایط مورد نظر آمریکا را بپذیرد و در غیر این صورت، با نابودی و خسارتی مواجه خواهد شد که غیرقابل تصور است. روز هشتم اوت سال ۱۹۴۵ میلادی نیز هشدارهایی مکتوب در همین خصوص بر فراز شهرهای ژاپن رها و نهایتاً ژاپن تسلیم شد. هرساله در چنین روزی، شهر هیروشیما به عنوان نماد و سمبل صلح و دوستی و تنفر از جنگ، میزبان حامیان صلح و مخالفان استفاده از

تسلیحات هسته‌ای است. این مراسم، امروز با حضور جونیچیرو کویزومی نخست‌وزیر ژاپن برگزار خواهد شد و شهردار هیروشیما نیز طی بیانیه‌ای بر لزوم نابودی تسلیحات هسته‌ای و تقویت معاهدات بین‌المللی برای گسترش آنها تاکید خواهد کرد. گنبد صلح هیروشیما نیز هرساله شاهد حضور مردم ژاپن است و کودکان ژاپنی نیز به نشانه حمایت از صلح، پرنده‌های کاغذی را که نشانه عمر طولانی هستند، برای برآورده‌شدن آرزوهای خود می‌سازند. به پرواز درآوردن کبوترهای صلح نیز از دیگر برنامه‌های این مراسم است. در همین حال روز نهم اوت نیز همه‌ساله مراسم مشابهی در ناکازاکی برگزار می‌شود. بمب‌های رها شده بر فراز هیروشیما و ناکازاکی در چارچوب «پروژه منهتن» و توسط آمریکا و با همکاری انگلیس و کانادا ساخته شد. فلسفه آغاز این پروژه را هراس آمریکا از دستیابی آلمان نازی به برنامه توسعه بمب هسته‌ای دانسته‌اند. پیش از انفجار بمب‌های «پسر کوچک» و «مرد چاق» در هیروشیما و ناکازاکی، اولین بمب هسته‌ای ساخته شده در چارچوب این پروژه روز شانزدهم ژوئیه همان سال در بیابان «ترینیتی» در حوالی آلاموگوردو در نیومکزیکو آزمایش شده بود. هری ترومن که تا زمان مرگ فرانکلین روزولت از وجود چنین پروژه‌ای بی‌خبر بود، با آگاهی یافتن از توان تخریبی این بمب‌ها، برای خاتمه فوری جنگ به بمب اتمی متوسل شد. به هر صورت مراسم شصت و یکمین سالگرد بمباران هسته‌ای هیروشیما و ناکازاکی نیز در حالی انجام می‌گیرد که گسترش برنامه تسلیحات هسته‌ای کشورهایی که عضو پیمان‌های منع گسترش هم نیستند هنوز ادامه دارد و سایه آن بر جهان سنگینی می‌کند.

خبرها

اعلام آتش‌بس یک‌جانبه در اوگاندا

ایسنا: یک گروه شورشی در اوگاندا که باعث کشته شدن هزاران نفر شده است، اعلام کرد این گروه، آتش‌بس یک‌جانبه را اعلام کرده است اما مذاکره‌کنندگان دولتی هنوز با صلح موافق نیستند. به گزارش خبرگزاری آسوشیتدپرس، وینسنت اوتی معاون فرمانده «ارتش مقاومت لرد» عنوان نکرد که اگر دولت به این درخواست آتش‌بس پاسخ ندهد، عکس‌العمل شورشیان چه خواهد بود. وی در ادامه گفت که شورشیان خواهان ورود میانجی گرایانی برای کمک به تضمین یک آتش‌بس با دولت هستند. معاون فرمانده ارتش مقاومت لرد اظهار داشت: ما برای اطمینان مردمی که فکر می‌کنند درباره مذاکرات صلح جدی نیستیم، پیشتر آتش‌بس یک‌جانبه را اعلام کرده‌ایم. این در حالی است که رابرت کابوشنگا سخنگوی دولت اوگاندا اعلام کرد دولت آتش‌بس یک‌جانبه را نخواهد پذیرفت. وی افزود قبل از اینکه بتوان آتش‌بس را به اجرا درآورد شورشیان باید شرایطی را قبول کنند.

اقبال ۵۱ درصدی روس‌ها به پوتین

ایلنا: ۵۱درصد از مردم روسیه در انتخابات ریاست‌جمهوری آینده به «ولادیمیر پوتین» رئیس‌جمهوری کنونی روسیه رای خواهند داد. به گزارش اینترفکس: «طبق نظرسنجی «بنیاد نظرسنجی عمومی روسیه» که از بین ۳ هزار روسی در ۶۳ منطقه مختلف انجام شد، اکنون ۵۱درصد از مردم روسیه در انتخابات ریاست‌جمهوری آینده به رئیس‌جمهوری کنونی خود «ولادیمیر پوتین» رای خواهند داد.» همچنین ۶درصد به «گنادی زیوگانف» رهبر حزب کمونیست، ۵درصد به «ولادیمیر ژیرینوفسکی» رهبر حزب لیبرال‌دموکرات، ۲ درصد به «سرگئی شویگو» وزیر امور اضطراری روسیه، ۲ درصد به «دیمتری مدودف» معاون اول نخست‌وزیری و یک‌درصد هم به «سرگئی ایوانف» معاون نخست‌وزیر و وزیر دفاع روسیه رای خواهند داد. بنابر این نظرسنجی، ۸۶ درصد از مردم روسیه با سیاست‌های پوتین موافق و ۹ درصد نیز مخالف هستند. ۵۵ درصد افراد شرکت‌کننده در این نظرسنجی به پوتین اعتماد دارند و ۲درصد نیز اعتمادی به رئیس‌جمهور روسیه ندارند.

وزیر دفاع ترکیه به افغانستان رفت

ایرنا: «وجدی گونول» وزیر دفاع ترکیه برای دیدار و گفت‌وگو با مقامات افغانستان وارد کابل پایتخت این کشور شد. براساس بیانیه مطبوعاتی وزارت دفاع افغانستان، وزیر دفاع ترکیه قرار است در این سفر با «عبدالرحیم وردک» وزیر دفاع و سایر مقامات امنیتی افغانستان دیدار کنند. وزیران دفاع دو کشور درباره روند گسترش نیروهای ناتو در جنوب افغانستان، آموزش ارتش ملی این کشور و روند تامین امنیت در ترکیه و افغانستان بحث و تبادل‌نظر خواهند کرد. ترکیه بعد از سقوط گروه طالبان در افغانستان یکی از کمک‌کنندگان اصلی دولت کابل بوده و تاکنون دوباره فرماندهی نیروهای بین‌المللی کمک به امنیت افغانستان (ایساف) را برعهده داشته و ۲۲۲ سرباز ترک نیز در تامین امنیت دولت این کشور را یاری می‌رسانند.

خبرها

مردم سریلانکا از ببرها فرار می‌کنند

فارس: هزاران نفر از مسلمانان سریلانکا از بیم حملات شورشیان ببرهای تامیل خانه‌های خود را رها کرده و از شهرها گریخته‌اند. به گزارش خبرگزاری آسوشیتدپرس، بسیاری از مردم به جنگل‌ها پناه برده و در بین مسیر با حملات موشکی و خمپاره‌ای شورشیان مواجه شده‌اند و حداقل پنج نفر از آنان در جریان فرار کشته شدند. یان هانسن بوئر نماینده نروژ برای میانجیگری صلح بین دولت و شورشیان تامیل پیشتر به مقر شورشیان در شمال سریلانکا رفته بود تا مانع از بروز جنگ داخلی تمام‌عیار در این کشور شود. به گفته ناظران صلح بین ۲۰ تا ۳۰ هزار نفر از مردم در شهر موتار که شاهد شدیدترین درگیری‌ها از زمان برقراری آتش‌بس در سال ۲۰۰۲ بوده، در این شهر محبوس شده‌اند.

شجاعت شوکت عزیز در برابر مخالفان

ایرنا: «شوکت عزیز» نخست‌وزیر پاکستان گفت: در مقابل جنبش‌های مخالف خود در کشور شجاعانه و مصمم خواهم ایستاد. نخست‌وزیر پاکستان افزود: گروه‌های مخالف باید اکثریت را در مجلس ملی داشته باشند تا بتوانند تقاضای عدم اعتماد برای نخست‌وزیر را صادر کنند. نخست‌وزیر پاکستان در ادامه تصریح کرد: گروه‌های مخالف، در مجالس ملی و ایالتی پاکستان در اقلیت هستند. وی در مورد واکنش دولت پاکستان در قبال تقاضای رای عدم اعتماد گفت: تا زمانی که اقدامات گروه‌های مخالف در مسیر دموکراسی و حقوق مشروع آنها باشد، واکنشی از طرف دولت ضرورتی ندارد. شوکت عزیز گفت: مشکلات دولت پاکستان با حزب نهضت ملی مهاجرین حل شده و شورای منافع مشترک، نشست عادی خود را برگزار خواهد کرد.

ترور وزیر کابینه سومالی

ایسنا: یکی از وزرای کابینه سومالی به هنگام ترک مسجد در بیداوا توسط شبه‌نظامیان ناشناس مورد هدف قرار گرفت و کشته شد. اتحادیه دادگاه‌های اسلامی سومالی اعلام کرد که نیروهای اتیوپی در ترور علی‌عبدالله دیرواسحاق از وزرای دولت موقت سومالی دست داشته‌اند. اما شیخ شریف احمد رئیس شورای قانونگذاری دادگاه‌های اسلامی سومالی در جمع خبرنگاران ضمن رد دخالت این اتحادیه در ترور وزیر سومالیایی تاکید کرد: نیروهای اتیوپی با هدف ایجاد آشوب در سومالی در این ترور دست داشتند. از سوی دیگر یک منبع رسمی در دولت سومالی از انجام تغییرات در کابینه این کشور خبر داد. عبدالرحمان محمد نوردیناری سخنگوی دولت موقت سومالی اظهار داشت: نخست‌وزیر با استفاده از اختیاراتش هفت وزیر جدید را در کابینه خود تعیین کرده است.